Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и г. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціосканьска ч. 10, дверь 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 212. | Нинѣ: Фоки с., Іовы | Завтра: Зач. Іоан. Хр. Франца Аврелiѣ | Второкъ 22 вересня (4 жовтня) 1892. | Всходъ сонця 6 г. 2 м.; заходъ 5 г. 35 м. Баром. 761 терм. + 26 0° + 11·5°. | Рôкъ II.

Спôльнѣ Делеґаціи.

Въ суботу въ полудне розпочали ся засѣданя спôльныхъ Делеґацій и якъ звычайно предложено заразъ на першôмъ засѣданю спôльный буджетъ и замкненя рахункôвъ за 1890 и 1891 р. Изъ предложеного прелімінаря показуе ся, що звычайнѣ потребы выносять 122,681.629 зр. а надзвычайнѣ 18,462.765 зр. або разомъ 141,144.394 зр. отже о 4,675.016 зр. бôльше якъ въ 1892 р.

Звычайнѣ потребы міністерства справъ заграничныхъ выносять на 1893 р. 3,487.100 зр. (о 18.900 зр. бôльше якъ въ 1892 р.) а надзвычайнѣ 46.400 зр. або о 11.300 зр. менше. — Всѣ потребы міністерства вôйны на слѣдуючій рôкъ обчислено на 123,501.828 зр. або о 4,236.562 зр. бôльше якъ въ сѣмъ роцѣ. Зъ того припадае на маринарку 11,977.680 зр. (о 449.966 зр. бôльше якъ сего року). Найвысшѣ позиціи въ буджетѣ міністерства вôйны суть 2 міліоны яко третя рата на закупно репетіеровыхъ карабінôвъ и амуниціѣ та 2,500.000 зр. яко третя рата на заведене бездымного пороху для ручного оружія стрѣльного. На пôдвысшене числа людей въ компаніи при пѣхотѣ призначено яко першу рату 420.000 зр. въ надзвычайныхъ выдаткахъ, а въ звычайныхъ 2,255.141 зр. (Въ кождôй компаніи мае прибути ще оденъ капраль, два фрайтры и шѣсть рядовыхъ воякôвъ). Для 1150 выхованкôвъ въ кадетскихъ школахъ призначено 160.056 зр. На переведене орґанізаціѣ въ техничнôй арміи, въ котрôй мають бути зъ 1893 р. два женійнѣ баталіоны переобразованѣ на баталіоны піонірскѣ вызначено въ звычайныхъ выдаткахъ 3,270.451 а въ надзвычайныхъ 136.400 зр. На крѣпости въ Галичинѣ 1 міліонъ въ надзвычайныхъ выдаткахъ и 200.000 зр. на полѣпшене баракôвъ въ Галичинѣ.

Президентомъ австрійскои Делеґаціѣ выбрано Нѣмця Хлюмецкого. Лібералы нѣмецкѣ тріюмфують дуже и кажуть, що сей выбôръ означуе велику змѣну въ австрійскôмъ парляментаризмѣ, бо бôльше якъ черезъ десять лѣтъ не бувъ Нѣмець президентомъ. Віцепрезидентомъ выбрано игумена Гавсвірта. До комісіѣ буджетовои выбрано мѣжь иншими делеґатôвъ: ґр. Ст. Баденіого, Хшановского, Яворского, Поповского, Пленера, Зіса, Айма и Чедіка. — До комісіѣ петиційнои выбранѣ мѣжь иншими делеґаты: Мандичевскій и Щепановскій.

Молодочехи, якъ звѣстно, мають чотирохъ своихъ заступникôвъ въ Делеґаціи, а то: Герольда, Айма, Пацака и Масажіка. Имъ дано зрозумѣти, щобы они на повныхъ засѣданяхъ Делеґацій не богато говорили, але они не хотѣли на то пристати и постановили таки говорити: Герольдъ и Аймъ о заграничнôй політицѣ, Пацакъ о буджетѣ міністерства вôйны, а Масажікъ о Боснѣ

Нинѣ въ полудне буде Є. Вел. Цѣсарь приимати якъ звычайно спôльнѣ Делеґаціи, насампередъ австрійску а вôдтакъ угорску, а по полудни вôдбудеся засѣдане австрійскои комісіѣ буджетовои, на котрôмъ ґр. Кальнокій дасть якъ звычайно пояснене політики заграничнои.

Справы краевѣ.

Меморіялъ Выдѣлу краевого въ справѣ чистоты языка руского въ Вѣстнику державныхъ законôвъ. После обовязуючихъ приписôвъ выдае Міністерство Вѣстникъ законôвъ державныхъ у всѣхъ языкахъ, признаныхъ краевыми, въ королевствахъ и краяхъ репрезентованыхъ въ Радѣ державнôй; отже для Галичины также въ языцѣ рускôмъ.

Выдѣлъ краевый пôславъ до Міністерства пропамятне письмо. Въ нѣмъ звертае увагу на частѣ нарѣканя Русинôвъ, що центральна управа державы всѣ толкованя Вѣстника законôвъ державныхъ и майже всѣ иншѣ акты та друки урядовѣ не выдае въ чистôмъ языцѣ рускôмъ, лише мѣшаниною зъ мертвои староцерковнои и московскои мовы, котрои Русины въ Галичинѣ такъ само не розумѣють, якъ ческои або сербскои. Переклады через те незрозумѣлѣ и для нѣкого не цѣкавѣ. Зъ того выходить те, що хочь Русины люблять свою мову народну, та тыхъ актôвъ урядовыхъ и вѣстникôвъ не купують, хиба дуже мало.

На тѣ друки иде богато грошей, а хôсна зъ нихъ нема, бо ихъ не розумѣють. До того Русины справедливо нарѣкають и жадають, щобы ихъ мовы не поганили, а радше въ интересѣ державы и народу дбали о еѣ чистоту и стôйнôсть.

На доказъ своего твердженя наводить Выдѣлъ краевый для прикладу кôлька розпоряджень и законôвъ, помѣщеныхъ у Вѣстнику законôвъ державныхъ. Переклады тѣ невѣрнѣ и робленѣ стилемъ нѣмецкимъ, котрый далеко

1

Похрестникъ.

Зъ народныхъ оповѣдань ґр. Льва Толстого.

I.

Родивъ ся у бѣдного селянина сынъ. Втѣшивъ ся селянинъ и пôшовъ до сусѣда кликати въ кумы. Не хотѣвъ ити сусѣдъ: не мавъ охоты ити въ кумы до бѣдного селянина. Пôшовъ бѣдный до другого и той не хотѣвъ. Цѣле село обôйшовъ, нѣхто не хоче ити за кума. По дорозѣ здыбавъ подорожного и его задержавъ.

— Здоровѝ були! — каже подорожный — куда Богъ веде?

— Давъ менѣ — каже селянинъ — Господь дитину, щобы въ молодости было на кого глядѣти, на старôсть дочекати ся потѣхи, а по смерти, щобы було кому помянути мою душу; а тому, що я бѣдный, то годѣ менѣ найти въ моимъ селѣ кума, то я йду шукати деинде.

И каже подорожный: Возьми мене за кума.

Втѣшивъ ся селянинъ, подякувавъ подорожному й каже: Когожь кликати за куму?

А за куму — каже подорожный — покличь купцеву доньку. Иди до мѣста, на майданѣ е тамъ дôмъ камяный зô склепомъ, а якъ прийдешь тамъ, проси купця, щобы позволивъ своѣй донцѣ ити до тебе за куму.

Зажуривъ ся селянинъ. — Якъ менѣ — каже — ласкавый куме, ити до богача купця? Вôнъ погордить мною, не пустить доньки.

— Не журѝ ся! Иди и проси. На завтра рано приготовь ся, я прийду до тебе на хрестины.

Вернувъ ся бѣдный селянинъ домôвь, поѣхавъ до мѣста до купця.

Конѣ здержавъ на дворѣ передъ склепомъ. Выходить самъ купець.

— Чого потреба? — пытае?

— Та отъ, паноньку, давъ менѣ Господь дитину, щобы було за молоду на кого глядѣти, на старôсть дочекати ся потѣхи, а по смерти, щобы було кому помянути мою душу. Змилуй ся, пусти свою доньку до мене за куму.

— А коли въ тебе хрестины?

— Завтра рано.

— Ну, добре, йди зъ Богомъ, донька завтра приѣде.

На другій день приѣхала кума, прийшовъ и кумъ, охрестили дитину.

Тôльки охрестили хлопця, выйшовъ кумъ и не знали, хто вôнъ и не видѣли его вôдъ тои поры.

II.

Ставъ хлопець рости на радôсть родичамъ и сильный и трудящій и розумный и спокôйный. Дорôсъ хлопчина до десяти лѣтъ. Чого другѝ научать ся за пять лѣтъ, вôнъ научивъ ся за рôкъ. И не було вже чого его учити.

Прійшла недѣля, пôшовъ хлопчина до нанашки, поздоровивъ еѣ, вернувъ до дому й пытае ся:

— Тату-мамо, де жие мôй кумъ нанашко? Я бы пôшовъ его поздоровити. И каже ему батько:

— Мы не знаемо, любый сыночку, де твôй нанашко, мы за нимъ самѝ тужимо. Не видѣли мы его вôдъ тодѣ, коли тебе державъ до хресту. И не чули мы за него и не знаемо, де вôнъ жие, не знаемо, чи вôнъ жие.

Поклонивъ ся сынъ батькови и мамѣ.

— Пустѣть мене, — каже — тату и мамо, най я йду шукати мого нанашка. Хочу его найти й поздоровити.

Пустили и батько и мати своего сына.

И пôшовъ хлопчина шукати своего нанашка.

III.

Выйшовъ хлопчина зъ дому и пôшовъ простою дорогою. Йшовъ, ажь въ полудне здыбавъ подорожного.

Здержавъ ся подорожный.

— Здоровѝ, татуню — каже хлопчина, — куда Богъ провадить?

И сказавъ потôмъ дальше хлопчина.

иншій, якъ рускій. А минувшого року вышли зъ Вѣдня нѣбы рускѝ друки, писанѝ такимъ языкомъ що якъ хто не знае нѣмецкого або польского тексту, то не зрозумѣе ихъ въ жаденъ способъ.

Зъ того видко — сказано у меморіялѣ Выдѣлу краевого — що урядовый перекладачь на языкъ рускій при Міністерствѣ не вмѣе того языка и треба конче его заступити кимъ иншимъ, що вмѣвъ бы добре по руски и писавъ правописею фонетичною, котру вже Выдѣлъ краевый завѣвъ у себе вôдъ цвѣтня 1891 року.

Выдѣлъ краевый уважавъ своимъ обовязкомъ представити Міністерству тую справу, не лише зъ огляду на справедливѝ права народу руского, але й зъ огляду на дуже важный интересъ самои Монархіи. Той интересъ вымагае конче, абы рускои мовы не московщено.

Той меморіялъ переславъ Выдѣлъ краевый на руки президіи Намѣстництва и просивъ переслати его міністерству та пôдперти зô своеи стороны.

Переглядъ політичный.

До буковиньского выдѣлу краевого выбранѝ пп.: Тиминьскій, бар. Стирцеа и бар. Мустаца; заступниками ихъ выбранѝ: Ончулъ, Калинеску и Стефанеллі. Зъ куріѣ мѣстъ выбраний: Войнаровичь, а его заступникомъ Конъ.

Удержуесь упорно вѣсть, що Рада державна буде скликана на день 3 падолиста, и що дальшѝ сесіи соймовѝ будуть вôдбувати ся въ сѣчни.

Нота россійска выслана до Порты въ справѣ принятя у султана болгарского міністра Стамболова, остерѣгае Порту, щобы она не нарушувала въ чôмъ небудь берлиньскои угоды, бо на нѣй лишь опирае ся истноване Туреччины.

Шведскій парляментъ скликаный на день 17 падолиста. Король пôдносить въ письмѣ скликуючôмъ парляментъ, що парляментъ буде займати ся лишь справою обороны краю, котра есть дуже занедбана.

Новинки.

Львôвъ дня 3 жовтня

— Именованя. Ц. к. комісарь повѣтовый Адамъ Губатта покликаный до службы въ Міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ. Адольфъ Петеръ вôставъ учителемъ музики въ ц. к. семинаріи учительскôй у Львовѣ. П. Намѣстникъ именувавъ Еразма Вычулковского ц. к. комісаремъ повѣтовымъ, а Волод. Бентковского ц. к. концепістомъ Намѣстництва.

— Перенесеня. Волод. Бентковскій перенесеный зô Станіслава до Старого мѣста, а практиканты концептовѝ: дръ Кароль Матіясъ зъ Бжеска до Терноберега, Мих. Люд. Равского зъ Борщева до Бжеска, Фелікса Ценьского зô Львова до Станіслава, а Ром. Ноеля призначивъ до староства въ Яслѣ.

— Конкурсы. Окр. рада шкôльна въ Добромили розписуе конкурсъ на посады учительскѝ зъ речинцемъ до кôнця жовтня: въ Яворнику рускôмъ, Липѣ, Малявѣ, Папортнѣ, Пятковôй, Тростянци, Боровници, Брусцѣ, Юречковôй, Крецовѣ, Лѣсковатôмъ, Старявѣ, Розенбурзѣ, Жогатинѣ и на посады молодшихъ учителѣвъ въ Бѣрчи, Новôмъ селѣ, и Ляцку. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Надвôрнôй розписуе конкурсъ на посаду лѣкаря окружного зъ осѣдкомъ въ Майданѣ середнôмъ а зъ платнею 500 зр. рôчно и 328 зр. на поѣздки. Подання вносити до 15 жовтня. — Окр. рада шкôльна въ Залѣщикахъ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 15 жовтня на посады учительскѝ: въ Бедриковцяхъ, Блищанцѣ-Хмѣлевôй, Червоногородѣ, Добровлянахъ, Дрогичôвцѣ, Дуплискахъ, Голигрудахъ, Головчинцяхъ, Иваню, Костельникахъ, Лѣтачи, Лѣсочникахъ, Лисôвцяхъ, Мысловцяхъ, Мышковѣ, Нечарпôй, Попôвцяхъ, Слобôдцѣ кошиловецкôй, Солонôмъ, Сверкôвцахъ, Шутроминцяхъ, Шипôвцяхъ, Ворволинцяхъ, Зозулинцяхъ, и Жежавѣ, та на посады молодшихъ учителѣвъ въ Залѣщикахъ и Устьечку, на посаду старшого учителя въ Тлустôмъ и на посаду учителя въ Городку.

— Вечерокъ въ Бучачи вôдбуде ся дня 6 жовтня при участи дванайцять спѣвакôвъ, академикôвъ и членôвъ „Бояна". Дохôдъ призначеный на памятникъ Шевченка. Початокъ о год. $7^1/_2$ вечеромъ, стрôй візитовый, вступъ вôдъ особы 1·50 зр., родинный білетъ 5 зр. Білетôвъ можна купити въ торговли П. Рогозиньского.

— Нова читальня „Просвѣты" завязала ся въ Голосковѣ коло Отинiѣ заходами учителя Витвицкого и кôлькохъ селянъ. Вôдкрыте сеи читальнѣ вôдбуло ся дня 25 вересня и на разѣ вписало ся до неи 40 селянъ.

— Товариство „Шкôльна помôчь" основуе ся въ Станіславовѣ. Цѣлею сего товариства якъ и иншихъ подôбныхъ есть надзирати та спомагати убогу молодѣжь зô школы вправъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Першѝ зборы основателѣвъ выпали дуже добре, а статуты вышлють ся сими днями до ц. к. Намѣстництва.

— Въ справѣ заложеня державнои школы промысловои въ Коломыи для промыслу деревляного бувъ въ середу минувшого тыждня въ Коломыи инспекторъ для шкôлъ промысловыхъ п. Франке и конферувавъ въ сѣй справѣ зъ тамошнымъ старостою и бурмістромъ. Школа та мае вже въ слѣдуючôмъ роцѣ вôйти въ житє.

— На кару смерти черезъ повѣшене засудивъ судъ коломыйскій Михайла Тафійчука зъ Яворова коло Косова за убійство, якого вôнъ допустивъ ся ще въ серпню минувшого року и Николая Механюка. Оба засудженѝ жонатѝ, Тафійчукъ мае 40 а Механюкъ 30 лѣтъ.

— Убійство. Въ ночи зъ суботы на недѣлю посварили ся въ коршмѣ на Знесѣню пôдъ Львовомъ уланы Федько Шкабарскій и Гаврило Риштинъ. А що обя були пянѝ, то вôдъ сварки прийшло до бійки. Риштинъ добивъ шаблю и пробивъ нею Шкабарского, а вôдтакъ пустивъ ся втѣкати. Шкабарскій выбѣгъ ще за нимъ ажъ на улицю, але тутъ упавъ неживый на землю. Риштина арештували власти войсковѝ и ведуть теперь слѣдство въ сѣй справѣ.

— Огнѣ. Въ Знесѣню коло Львова погорѣли минувшои пятницѣ всѣ будынки Ивана Тарнавского разомъ зô збôжемъ. Львôвска сторожа огнева загасила скоро огонь; однакъ шкода значна. — Вô Львовѣ було минувшого тыждня кôлька дрôбныхъ огнѣвъ.

— Добрый купець. До склепу золотника Фелькера у Львовѣ прийшовъ вчера якійсь дуже гарно убраный панъ, и ще гарнѣйше выстроена панѣ та хотѣли нѣбы купити золотый ланцушокъ. Торгували ся, але не купили и пôшли. Ажь по ихъ вôдходѣ замѣтивъ золотникъ, що они таки забрали собѣ золотый ланцушокъ вартости 40 зр., за котрый не дали анѣ крайцаря.

— Пôдозрѣный выпадокъ смерти. Въ ночи зъ суботы на недѣлю закликали въ львôвской стацiи ратунковои лѣкаря Ляндава до каменицѣ пôдъ ч. 13 при ул. Скарôковскôй. Тамъ въ низькôй, брудньôй комнатѣ спало на земли шестеро людей, а мѣжь ними була недужа на вôспу дитина и батько еѣ, Дмитро Пукасъ. Пукасъ занедужавъ нагло, дôставъ бѣгунки, блювоты и сильныхъ корчѣвъ. Лѣкарь хотѣвъ перенести его до холерачного шпиталю, але жѣнка тому спротивилась. Недужому запустили морфіны и ему трохи полекшало. Рано о 8 год. прийшли до него знову два лѣкарѣ и застали его уже конаючого. Дитина его, недужа на вôспу, померла передъ 8 годиною. Лѣкарѣ стали ратувати его, але вôнъ таки въ страшныхъ боляхъ небавомъ померъ. Заразъ приказано всѣмъ вынести ся зъ тои комнаты и цѣлу каменицю докладно десінфекцiоновано карболемъ. Люде збѣгли ся передъ каменицю такъ численно, що ажь поліція мусѣла ихъ розганяти. Нинѣ мае дръ Крокевичь розслѣдити причину смерти Пукаса.

— Кавчуковый чоловѣкъ изъ Станіславова. Жителямъ Станіславова можна бы справедливо сказати словами польского поета: „Sami nie wiecie, co posiadacie", бо певно не знали, що мѣжь ними выховавъ ся славный чоловѣкъ, Шарль Штайнеръ, (вôнъ мабуть, коли ще въ

— Ходивъ я нанашку поздоровити, прийшовъ до дому, пытаю ся родичѣвъ: де жие мои нанашко, я бы бажавъ и его поздоровити. Родичѣ менѣ сказали: не знаемо, сыну, де твôй нанашко. Зъ того часу, якъ державъ тебе до хресту, пôшовъ вôнъ вôдъ насъ и не знаемо нѣчого за него и не знаемо, чи вôнъ жие? И захотѣвъ я мого нанашка побачити, такъ отъ иду его шукати. И сказавъ подорожный: — Я твôй нанашко.

Втѣшивъ ся хлопчина, поздоровивъ ся зъ нимъ.

— Кудажь вы теперь — каже — татуню идете? — Коли въ нашу сторону, то прийдѣть и до нашои хаты, а якъ вертаете до себе домôвъ, то и я пôду зъ вами.

И сказавъ нанашко:

— Не на руку менѣ теперь до тебе до дому йти, маю дѣла по селахъ. А въ тебе дома я буду завтра. Тодѣ прийди до мене.

— Тату, а якъ же я васъ найду?

— А отъ иди все на вехôдъ сонця, все просто, прийдешь до лѣса, побачишь середъ лѣса полянку. Сядь на тôй полянцѣ, вôдпочинь и гляди, що тамъ буде. Выйдешь зъ лѣса, побачишь садъ, а въ садѣ палату зъ золотымъ дахомъ. То мôй дôмъ. Пôдойди до ворôтъ. Я вже тамъ самъ выйду тобѣ на стрѣчу.

Такъ сказавъ нанашко и щезъ зъ очей похрестника.

IV.

Ишовъ хлопчина, якъ казавъ ему нанашко. Ишовъ ишовъ, приходить до лѣса. Выйшовъ на полянку и бачить посередъ неѣ сосну, а на соснѣ привязаный до гиляки посторонокъ, а на посторонку завѣшена колода, зо три пуды ваги.

Пôдъ колодою корыто зъ медомъ. Тôльки подумавъ собѣ хлопчина, на що ту поставлено мѣдъ и повѣшено колоду, ажь ту затрѣщало въ лѣсѣ и видить, идуть медведѣ: на передѣ медведиця, за нею годованець однорôчный, а по заду ще трое маленькихъ медведятъ. Понюхала медведиця доокола себе и пôшла просто до корыта, а медведята за нею. Всунула медведиця свою морду въ мѣдъ, закликала медведятъ, пôдскочили медведята, кинули ся до корыта. Зôгнула ся гиляка, порухала ся легко колода, пôднесла ся назадъ, вдарила медведятъ. Побачила тое медведиця, вôдтрунула колоду лабою. Порухала ся дальше колода, знову вернула ся на свое мѣсце, вдарила въ середину медведятъ, кого по хребтѣ, кого по головѣ. Заревѣли медведята, вôдскочили на бôкъ. Крикнула медведиця, зла пала обома лабами колоду надъ головою вôдтрунула еѣ вôдъ себе на бôкъ. Полетѣла высоко колода, пôдскочивъ годованець до корыта, встромивъ морду въ мѣдъ, цямкае; стали и другѝ пôдходити. Не вспѣли пôдôйти, прилетѣла колода назадъ, вдарила годованця по головѣ, вбила его на смерть. Заревѣла дужше, якъ впередъ, медведиця, схопила колоду и пустила еѣ зъ цѣлои силы до горы. Полетѣла колода, высше якъ гиляка, навѣть посторонокъ надôрвавъ ся, пôдôйшла медведиця а за нею всѣ медведята до корыта. Летѣла, летѣла колода до горы, здержала ся, стала опадати на долину. Чимъ низше, тымъ скорше спадае. Спадала скоро и впала на медведицю, вдарила еѣ по головѣ. Перевернула ся медведиця, подригала ногами и здохла. Розбѣгли ся медведята.

V.

Подививъ ся хлопчина и пôшовъ дальше. Приходить до великого саду, а въ садѣ высокѝ палаты зъ золотымъ дахомъ. Въ воротахъ стоить нанашко и усмѣхае ся. Поздоровивъ ся зъ похрестникомъ, повѣвъ его черезъ ворота до саду. И въ снѣ не снила ся хлопчинѣ така краса й радôсть, яка була въ тôмъ садѣ. Повѣвъ нанашко хлопчину до палаты. Палата ще краша. Провѣвъ нанашко хлопчину по всѣхъ комнатахъ: одна краша другои, одна веселѣйша другои — и привѣвъ его до запечатаныхъ дверей.

— Чи видишь, каже, тѝ дверѣ? Замка при нихъ нема, лише печатки. Ихъ можна вôдчинити, але я тобѣ не позваляю. Жий и гуляй, де хочешь и якъ хочешь; весели ся всякими радощами, тôлько одного тобѣ не позваляю: до тыхъ дверей не иди. А якъ пôдешь, такъ памятай, щосъ видѣвъ въ лѣсѣ.

…антивыхъ штанятках и босый бѣгавъ по Станіславовѣ, називавъ ся Сруль), котрый теперь наживає въ цирку Кука великои славы яко чоловѣкъ кавчуковый, значить ся яко такій, що то умѣє такъ вôгнути ся въ двоє, що перегнувшись взадъ, вложить голову мѣжь ноги и ходить на рукахъ. Але той станіславôвскій Шарль умѣє видко ще й инші штуки, бо коли бувъ въ циркомъ Кука въ Зальцбурзѣ, наѣвъ тамъ и напивъ на значну суму и не заплативъ, за що теперь пошукує єго тамошна поліція гончими листами.

Всячина.

— **Розбôйникъ Альойзій Семередій.** Нинѣ вже певна рѣчь, що розбôйникъ Семередій що пôдрѣзавъ собѣ горло въ будынку поліціѣ въ Прешбурзѣ и тамъ заразъ погибъ, бувъ тымъ, що допускавъ ся у Вѣдни розбоѣвъ на тамошныхъ золотаряхъ и годинникаряхъ. Перша єго жертва, золотарь Шіцъ, померъ, друга — вдовиця Сотоляръ якось щасливо выздоровѣла, а третя — помôчникъ годинникаря Штоллього, Иванъ Ляммель, ще жие, а навѣть має ся трохи лѣпше. Семередій розвaливъ єму голову сокирою такъ, що ажь кôлька кусѣвъ костей влѣзло нещасливому въ мозокъ и треба ихъ було зъ вôдтамъ выймати. Розбôй ставъ ся бувъ ще 16 вересня и Ляммель лежавъ довго безъ памяти, ажь теперь трохи прийшовъ до силъ и вставъ. Перший разъ промовивъ вôнъ въ ночи на 23 вересня и ставъ кричати: Тату, мамо! Що то за господарка! Пустѣть менѣ руки! (Вôнъ мавъ звязанѝ руки, бо завдно хотѣвъ здоймати собѣ зъ головы обвязку.) Станъ и хôдъ недуги Ляммеля представляє для лѣкарѣвъ дуже цѣкавый обьявъ, а дръ. Шопфъ, котрый нещасного оперувавъ, каже такъ: Недужому стає постепенно лекше и память єго вертає чимъ разъ бôльше, чимъ разъ бôльше ширшає. Вôнъ вже може сказати, якъ называє ся и де мешкає, але зъ того дня, коли ставъ ся розбôй, пригадує собѣ лишь то, що дѣялось передъ полуднемъ, и памятає ще, що обѣдавъ того дня межи 12 а 1 годиною. Що зъ нимъ опôсля стало ся, о тôмъ вôнъ бодай доси не має нѣ найменшого понятя; память о тôмъ у него зовсѣмъ затерла ся. Повѣстеписателѣ — каже дръ Шопфъ — люблять писати, що ихъ героѣ въ декотрыхъ выпадкахъ, особливо передъ смертію, вôдзыскують наразъ память и пригадують собѣ то, що дѣялось много лѣтъ тому назадъ; наука однакожь мусить держати ся конкретныхъ фактôвъ. Дотеперѣшнѝ спостереженя показують, що память у недужихъ повертає ся мовь въ концентричныхъ кружкахъ. Недужій пригадує собѣ насамперед то, що дѣялось найдавнѣйше, вôдтакъ памѣть єго иде чимъ разъ близше и стає передъ самымъ осередкомъ — значитъ ся, послѣдныхъ вражень недужій собѣ не пригадує. Такъ єсть и у Ляммеля, а то вôдъ того, що сокира нарушила єму ажь самъ мозокъ. Єсть однакожь надѣя, що Ляммель пригадає собѣ и самъ фактъ нападу на него. Чи вôнъ однакожь, коли подужає, буде зовсѣмъ на умѣ здоровъ, то велике пытанє. А колибъ и такъ було, то лѣва рука, котру єму въ наслѣдокъ єго покалѣченя въ голову зовсѣмъ вôдоймило, навѣки єму усхне.

Але й самъ розбôйникъ Семередій представляє для лѣкарѣвъ и взагалѣ для всѣхъ псіхіятрôвъ и криміналістôвъ цѣкавый примѣрникъ. Показує ся, що Семередій вже вôдъ многихъ лѣтъ убивавъ людей и що то бувъ або якійсь налоговый убійникъ або допускавъ ся розбоѣвъ та убійствъ въ приступѣ якогось божевôльства. У Вѣдни допустивъ ся вôнъ трохъ розбоѣвъ а до четвертого вже забиравъ ся. Було то у юбілера Павличка на Марґаретенъ. Мати Павличка була тогды въ склепѣ, коли тамъ Семередій зайшовъ и поставивъ на ляду щось завиненого въ папѣръ — здаєсь сокиру. Лишь то, що Павличекъ выглянувъ изъ другои комнаты до склепу, перешкодило розбôйникови кинутись на свою жертву. Такъ само хотѣвъ вôнъ и послѣдный разъ въ Прешбурзѣ допустити ся убійства. Вôнъ зайшовъ бувъ до юбілера Віттманна, у котрого вже давнѣйше заставивъ бувъ годинникъ, и хотѣвъ знову заставити якійсь ланцушокъ. Але Віттманнъ не бувъ самъ въ склепѣ, лишь зъ жѣнкою и своимъ шуриномъ. Семередій ставувъ отже пôдъ дверми и почавъ крôзъ дверѣ торгувати ся. То звернуло увагу всѣхъ, а Віттманнъ давъ знакъ жѣнцѣ, котра змѣркувавши, о що ходить, крикнула: „Исусе Христе! дитина упала изъ стола!" — та побѣгла до другои комнаты нѣбы то ратувати дитину, а тымчасомъ дала знати до поліціѣ. За хвилю по тôмъ прийшовъ аґентъ поліційный Ротъ, зайшовъ зъ заду до стоячого коло дверей Семередіого и арештувавъ єго. Дивна рѣчь, що Семередій давъ ся спокойно арештовати одному чоловѣкови, хочь бувъ далеко сильнѣйшій вôдъ него и хочь мôгъ легко втечи, бо то дѣялось вечеромъ, коли на дворѣ було вже темно.

Здаєсь, що Семередій мавъ ще и спôльниковъ, що найменше двохъ людей. Ихъ видѣли якъ у Вѣдни, що они завдно крутили ся коло того мѣсця, де Семередій бравъ ся до розбою, такъ и на корабли, котрымъ Семередій приѣхавъ до Прешбурґа а такожь и въ самôмъ Прешбурзѣ въ тôй хвили, коли Семередіого привѣвъ аґентъ поліційный до ратуша на поліцію. Пôдъ ратушемъ стоявъ довгій часъ якійсь досыть молодый чоловѣкъ и мабуть ажь тогды, коли побачивъ рухъ въ ратуши, коли почувъ, що Семередій пôдрѣзавъ собѣ горло, змѣркувавъ, що и єму пора втѣкати. Теперъ, суть навѣть слѣды тыхъ спôльникôвъ Семередіого. Кравець Гакъ въ Перхтольдсдорфѣ розповѣдає, що дня 16 вересня по полудни бувъ бы купивъ собѣ красный годинникъ, колибъ такъ бувъ мавъ грошѣ. Вôнъ сидѣвъ при отвертôмъ вôкнѣ, коли надôйшло двохъ людей и сказали до него абы собѣ купивъ у нихъ годинникъ; они подорожнѝ идуть да Вѣдня та не стало имъ вже грошей. Описъ тыхъ людей, якій подає Гакъ, подобає зовсѣмъ на тыхъ людей, котрыхъ неразъ видѣли зъ Семередіємъ або недалеко де вôдъ него.

Минувшôсть Семередіого дуже бурлива. Вôнъ бувъ вже разъ засудженый на смерть и лишь зъ великою бѣдою выратувавъ ся. Бувъ въ 1876 р. въ Америцѣ Буеносъ-Аіресъ. Семередій зъ фаху голяръ удававъ тамъ угорского лѣкаря. Въ домѣ розпусты убито тамъ дѣвчину Каролину Мепъ, а въ тôй порѣ бувъ тамъ и Семередій. Тамъ найдено єго сурдутъ, капелюхъ и парасолю, а вôнъ самъ бувъ утѣкъ. Коли єго опôсля зловлено и ставлено передъ судъ, казавъ вôнъ, що то хтось другій убивъ дѣвчину, а вôнъ утѣкъ лишь для того, бо боявъ ся, щобы пôдозрѣнє не упало на него. Пять лѣтъ вѣвъ ся процесъ и наконець єго увôльнено зъ браку доказôвъ. Зъ того часу повѣдають люде, що вôнъ допустивъ ся множества убійства — де лишь тôлько появивъ ся, тамъ вырастала свѣжа могила. Єго уживали головно до згладженя зô свѣта „богатыхъ свояковъ", котрыхъ смерти не могли дôждати ся ихъ нетерпеливѝ спадкоємцѣ. Зъ того часу єсть такожь докладный описъ Семередіого въ науковыхъ криміналістичныхъ письмахъ, въ котрыхъ той убійникъ представляє ся яко чоловѣкъ, котрый або має манію убійства, або єсть якимсь страшнымъ злочинцемъ. Семередій удававъ дѣйстно якійсь часъ божевôльного, а шѣсть лѣтъ тому назадъ, хотѣвъ собѣ вôдобрати житє. Єсть такожь здогадъ, чи то не Семередій бувъ тымъ страшнымъ „Яковомъ-поруномъ", котрый свого часу въ Лондонѣ розпорювавъ по найбôльшôй части дѣвчата лихои славы.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 3 жовтня. Саскій король выѣхавъ рано о 8 год. до Дрездна.

Будапештъ 3 жовтня. Холера ширить ся на добре. Маґістратъ постановивъ чимъ скорше будувати два холеричнѝ бараки. Вôдъ суботы вечера до вчера 4 год по полудни перевезено до шпиталю 13 занедужавшихъ на холеру, зъ котрыхъ 6 померло. Доси єсть ще въ шпитали 18 недужихъ.

Петербургъ 3 жовтня. Холера выбухла въ Житомири на Волыни и въ гродненьскôй ґуберніи, де вôдъ 24 до 30 вересня було 52 выпадкôвъ.

Парижь 3 жовтня. Померъ тутъ членъ академіи Ренанъ, авторъ звѣстного „Житя Исусового".

Сказавъ тоє нанашко и пôшовъ. Лишивъ ся похрестникъ и ставъ жити. И такъ єму було весело та радôстно, що думавъ вôнъ: Живу тутъ лише три годины, а проживъ трийцять лѣтъ. И якъ минуло трийцять лѣтъ, пôдôйшовъ похрестникъ до запечатаныхъ дверей и подумавъ: Чому не казавъ менѣ нанашко входити до тои комнаты? Та пôйду и подивлю ся, що тамъ таке?

Вдаривъ въ дверѣ, вôдскочили печатки; вôдчинили ся дверѣ. Ввôйшовъ похрестникъ и бачить палату бôльшу и красшу вôдъ всѣхъ, а въ серединѣ палаты стоить золотый престолъ. Походивъ, походивъ похрестникъ по палатѣ и пôдôйшовъ до престола, пôйшовъ по ступеняхъ и сѣвъ:

Сѣвъ и бачить: коло престола стоить булава. Взявъ похрестникъ въ руки булаву. Тôльки що взявъ въ руки булаву, сейчасъ розвалили ся чотири стѣны въ палатѣ. Поглянувъ доокола себе похрестникъ и бачить цѣлый свѣтъ и всьо, що люде роблять на свѣтѣ. Поглянувъ передъ себе: бачить море, кораблѣ плавають. Поглянувъ въ право, бачить: жиють чужѝ нехристіяньскѝ народы. Поглянувъ въ лѣву сторону: христіяне, та не Русины жиють. Поглянувъ въ четверту сторону: нашѝ Русины жиють. — Ану, каже, подивлю ся, що въ насъ дома дѣє ся, чи гарно въ нихъ хлѣбъ зародивъ. Поглянувъ на своє поле, бачить, копы стоять. Ставъ вôнъ рахувати копы, чи богато хлѣба и бачить, ѣде полемъ сноповый вôзъ и сидить на нѣмъ селянинъ. Думавъ похрестникъ, що батько єго ѣде на нôчь по снопы. Дивить ся, а то ѣде злодѣй Василь Кудряшѣвъ.

Пôдъѣхавъ до кôпъ; ставъ накладати.

Досадно стало похрестникови. Якъ крикне вôнъ: — Татуню, снопы зъ поля крадуть!

Збудивъ ся батько въ ночи. — Приснило ся менѣ, каже, що снопы крадуть; поѣду, подивлю ся. — Сѣвъ на коня, поѣхавъ. Приѣзджає на поле, побачивъ Василя, закликавъ селянъ. Набили Василя. Звязали, повели до холодной.

Поглянувъ ще на мѣсто, де єго нанашка жила. Бачить, замужна вже за купцемъ. И лежить она; спить, а мужь єѣ вставъ, иде до любовницѣ. Закричавъ до купчихи похрестникъ: — Вставай, твôй мужь взявъ ся за зле дѣло!

Встала нанашка, убрала ся, пошукала свого мужа, наганьбила, побила любовницю и мужа вôдъ себе геть прогнала.

Поглянувъ ще похрестникъ на свою маму, бачить: лежить она въ хатѣ, а до хаты влѣзъ розбôйникъ и ставъ добувати ся до скринѣ. Збудила ся мати, закричала. Побачивъ розбôйникъ, злапавъ топорець, замахнувъ ся на матѣрь, хоче єѣ вбити.

Не здержавъ ся похрестникъ, якъ пустить булавою на розбôйника, просто попѣливъ въ виски, забивъ на мѣсци.

(Дальше буде.)

Надôслане.

89 б

75.000 зр.

выносить головна выграна великои 50-крейцаревои льотеріѣ. Звертаємо увагу читателѣвъ, що тягнене наступить уже 15 жовтня.

Одвѣчальный редактеръ: Адамъ Крехове[illegible]

ИНСЕРАТЫ.

Въ друкарнѣ В. Лозиньского, подъ зарядомъ В. И. Вебера.